

ROMANIA IN PERIOADA NEUTRALITATII

-Consiliul de coroana-

Dupa izbucnirea primului razboi mondial, Puterile centrale si-au intensificat presiunile asupra aliatilor lor spre a-I determina sa actioneze alaturi de ele. La 31 iulie 1914 imparatul german a adresat o scrisoare personala regelui Carol al romaniei, in care ii atragea atentia asupra obligatiilor lui de aliat. "Sunt incredintat ca in calitatea ta de rege si Hohenzollern vei tine cu prietenii tai si vei urma in mod categoric ceea ce iti impune datoria de aliat", scria Wilhelm.

A doua zi, la 1 august 1914 a sosit o telegrama cu un continut asemanator si din partea imparatului Austro-Ungariei, adresata regelui Carol. Francisc Iosif tinea sa linisteasca pe Carol cu privire la un atac din partea Bulgariei, pe care il considera inca o piedica in calea hotararii ce urma a fi luata de Romania. El scria: "guvernul meu a obtinut de la Bulgaria cele Mai serioase asigurari ca tara ta nu va fi atacata atata timp cat tu vei sta de partea Triplei aliante". Francisc Iosif comunica lui Carol ca in urma interventiei Vienei reprezentantul Bulgariei la Bucuresti "a primit chiar imputernicirea de a comunica aceasta guvernului sau".

Atitunea oficiala a Romaniei fata de razboi a fost fixata in cadrul Consiliului de coroana ce s-a tinut pe data de 3 august 1914 la Sinaia. Desi in calitatea sa de sef al statului putea lua singur o hotarare care sa angajeze Romania, Carol tinand seama de pozitia opiniei publice si a guvernului, s-a vazut sa convoace Consiliul. Consiliul reunea intreg guvernul in frunte cu Bratianu, presedintii corpurilor legiuitoare, fostii prim-ministrii, sefi de partide politice. Regele Carol, luand primul cuvantul, a surprins prin faptul ca, contrar atitudinii sale anterioare, nu a mai propus neutralitatea, ci actiunea imediata alaturi de Puterile centrale. Din toti cei prezenti numai Petre Carp l-a sustinut pe rege. Aceasta pozitie nu a surprins, fiind cunoscute sentimentele filogermane ale acestuia. Avand si el unele rezerve fata de

Austro-Ungaria, si considerand ca Romania ester de fapt aliata Germaniei, Carp a pledat pentru respectarea obligatiilor de aliat, ridicandu-se hotarat impotriva neutralitatii. Neutralitatea, dupa el, nu ne putea oferi nici un avantaj, ca atare trebuia "sa nu sovaim o clipa" si sa intram alaturi de Tripla alianta. Dar Petre Carp a ramas o voce izolata, majoritatea celor prezenti vorbind intr-un alt sens. Tratatul de alianta, adus acum deschis in discutie, a starnit o vie disputa in legatura cu imprejurarile care ar obliga sau nu Romania sa intre in razboi.

Adversarii intrarii imediate in actiune, desi nu toti erau impotriva ideii de a participa la rasboi alaturi de Tripla alianta, au cautat sa demonstreze ca tratatul a fost incheiat cu un scop defensiv, ca prevederile sale intrau in actiune intr-o serie de imprejurari precise, inscise in clauzele sale : consultarea prealabila a partenerilor, intrarea in vigoare numai in situatia cand exista "casus foederis". Ori nici una din aceste prevederi nu fusese respectata de Austro-Ungaria, iar Romania, fara a-si calca datoria de aliat, nu era obligata sa intre in actiune.

In atmosfera agitata a dezbatelor din Consiliu, a sosit telegrama care anunta faptul ca Italia considerand ca nu exista "casus foederis". Adoptarea neutralitatii de catre Italia nu putea sa nu influenteze si pe ultimii care mai stateau la indoiala in ce priveste atitudinea Romaniei. Consiliul de coroana a hotarat cu o majoritate zdrobitoare neutralitatea armata a Romaniei, fapt ce a determinat pe Carol sa declare: "Sunt rege constitutional si nu voi declara eu singur razboiul". Carol nu s-a putut abtine totusi de a face o critica distrugatoare hotararii adoptate. Amaraciunea regelui in fata insuccesului din Consiliul de coroana razbatea si mai mult din scrisoarea trimisa imparatului german peste cateva zile. "Dupa discutii de trei ore, in care am folosit toate mijloacele mele de convingere si dupa ce am respins toate argumentele contrare, adunarea - cu exceptia domnului Carp, care ester insa parabil de ceilalti- cu o unanimitate care m-a surprins, s-a pronuntat contra aplicarii tratatului pe motiv ca casus foederis de acum nu obliga Romania sa intre in razboi, intemeindu-se pe expresia articolului «Sans prvocation acunel, si se pronunta pentru neutralitate". In situatia critica in care s-a aflat, Carol s-a mangaiat totusi cu ideea ca a reusit sa impiedice "cel putin o declaratie de neutralitate absoluta", fapt ce-i da sperante ca va mai reusi sa schimbe ceva. "Nadajduiesc ca in felul acesta avem mana libera pentru viitor si se va putea gasi un pretext pentru a intra in actiune, scria el lui Wilhelm.

bibliografie: "ROMANIA SI PUTERILE CENTRALE IN ANII 1914-1916"
de Ema Nastovici,
1979,ed,politica-Bucuresti